

УДК:338:48(0758)

DOI: 10.33813/2224-1213.19.2019.9

Коценко Катерина Федорівна,

кандидат географічних наук, доцент кафедри регіоналістики і туризму
Київського національного економічного університету
ім. Вадима Гетьмана
ORCID:0000-0003-3066-794
ekotsenko@ukr.net

Громоздова Лариса Василівна,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри регіоналістики і туризму
Київського національного економічного університету
ім. Вадима Гетьмана
gromozdovag@gmail.com

Громоздов Володимир Володимирович,

аспірант, доцент кафедри регіоналістики і туризму
Київського національного університету ім. Вадима Гетьмана
gromozdovag@gmail.com

РОЛЬ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У СТВОРЕННІ СПРИЯТЛИВИХ УМОВ ДЛЯ ВЕДЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Мета статті полягає в аналізі фінансово-економічних інструментів управління туристичною діяльністю, їх ролі у створенні сприятливих умов для ведення туристичного бізнесу у зв'язку з визначенням туризму як одного з основних пріоритетів України. Методологія дослідження полягає у використанні сукупності методів: діалектичного, аналітичного, статистичного, порівняльного. Значущий методологічний підхід дозволив розглянути фінансово-економічний інструментарій як важливу складову механізму управління туристичної діяль-

ності України. **Наукова новизна** даної статті полягає в дослідженні специфіки впливу на розвиток туристичної індустрії таких фінансово-економічних інструментів як планування, госпрозрахунок, ціноутворення, фінансування, системи кредитів та податків, підкреслюється недостатня фінансова підтримка туризму з боку держави, необхідність запровадження гнучкої системи оподаткування, особливо для розвитку малого туристичного бізнесу, сільського туризму. **Висновки.** У статті обґрунтовуються деякі шляхи вдосконалення функціонування фінансово-економічних інструментів управління туристичною діяльністю: зниження ставки ПДВ для туристичної індустрії як захід, який обумовлює інвестиційну привабливість, і в кінцевому рахунку – приведе до збільшення прибутків державного бюджету; створення вільних рекреаційно-туристичних зон, підвищення видатків на маркетинг та просування туристичного продукту, а також запровадження в практику грантів із розвитку туризму.

Ключові слова: фінансово-економічні інструменти, планування, госпрозрахунок, ціноутворення, фінансування, кредити, податки, вільні рекреаційно-туристичні зони, інвестиційна привабливість.

Коценко Екатерина Федоровна,

кандидат географических наук, доцент кафедры регионалистики и туризма Киевского национального экономического университета имени Вадима Гетьмана
<https://orcid.org/0000-0003-3066-7941>

Громоздова Лариса Васильевна,

кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры регионалистики и туризма Киевского национального экономического университета имени Вадима Гетьмана

Громоздов Владимир Владимирович,

аспирант, доцент кафедры регионалистики и туризма Киевского национального экономического университета имени Вадима Гетьмана

Роль финансово-экономических инструментов управления туристической деятельностью в создании благоприятных условий ведения туристического бизнеса.

Цель статьи заключается в анализе финансово-экономических инструментов управления туристической деятельностью и их роли в создании благоприятных условий для ведения туристического бизнеса в связи с определением туризма как одного из основных приоритетов Украины. **Методология** исследования заключается в использовании совокупности методов: диалектического, аналитического, статистического, сравнительного. Такой методологический подход позволил рассматривать финансово-экономический инструментарий как важную составляющую механизма управления туристической деятельности в Украине. **Научная новизна** данной статьи заключается в исследовании специфики влияния на развитие туристической индустрии таких финансово-экономических инструментов как планирование, хозрасчет, ценообразование, финансирование, системы кредитов и налогообложения, подчеркивается недостаточная финансовая поддержка со стороны государства, необходимость внедрения гибкой системы налогообложения, особенно для развития малого туристического бизнеса, сельского туризма. **Выводы.** В статье обосновываются некоторые пути совершенствования функционирования финансово-экономических инструментов управления туристической деятельностью Украины: снижение ставки НДС для туристической индустрии как мероприятие, которое обусловит инвестиционную привлекательность, и в конечном счете – приведет к увеличению прибыли в государственный бюджет; создание свободных рекреационно-туристических зон, повышение расходов на маркетинг и продвижение туристического продукта, а также внедрение в практику грантов по развитию туризма.

Ключевые слова: финансово-экономические инструменты, планирование, хозрасчет ценообразование, финансирование, кредиты, налоги, свободные рекреационно-туристические зоны, инвестиционная привлекательность.

Kotsenko Kateryna,

Candidate of Geographic Sciences, Associate Professor, National University of Economics.

Gromovdovaya Larisa,

Candidate of Sciences (Economics), associate professor Associate Professor of the Department of Regional Studies and Tourism Kyiv National Economic University the name of Vadim Getman.

Gromovdov Vladimir,

postgraduate student of the Department of Regional Studies and Tourism of Kyiv National University. Vadim Hetman

A role of financial – economics instruments of management tourist activity is in creation of favourable terms for the conduct of tourist business.

The aim of the article consists in the analysis of financial – economics instruments of management tourist activity and their roles in creation of favorable terms for the conduct of tourist business in connection with determination of tourism as one of basic priorities of Ukraine. **Research methodology** consists in the use of totality of methods: dialectical, analytical, statistical, comparative. Such methodological approach allowed to examine a financial – economics instruments as important constituent of mechanism of management of tourist activity in Ukraine. **The scientific novelty** of this article consists in research of specific of influence on development of tourist industry of such financial – economics instruments as planning, self-supporting basis, pricing, financing, systems of credits and taxation, insufficient sponsorship from the side of the state, necessity of introduction of the flexible system of taxation is underlined, especially for development of small tourist business, rural tourism. **Conclusions.** In the article grounded some ways of perfection of functioning of financial – economics instruments of management by tourist activity of Ukraine: decline of rate VAT for tourist industry as an event that will stipulate an investment attractiveness, and in final analysis – will result in the increase of profit in the state budget; creations of recreational-tourist clear zones, increase of charges on marketing and advancement of tourist product, and also introduction in practice of under backs on development of tourism.

Keywords: *financial – economics instruments, planning, self-supporting basis pricing, financing, credits, taxes, free recreational-tourist zones, investment attractiveness.*

Актуальність теми дослідження. Туризм сьогодні – це багатогалузевий сектор економіки. У світі йому надєжить 10 % загального ВВП, 30 % світового експорту послуг, у його галузях зайнято понад 10 % працюючих. У багатьох країнах туризм відіграє значну роль у формуванні валового внутрішнього продукту, створенні додаткових робочих місць і зайнятості населення, активізації зовнішньоторгівельного балансу, а тому виявився важливим важелем, використання якого викликає піднесення всієї національної економіки. Об'єднуючи понад 50 галузей, туризм значною мірою чинить вплив на розвиток транспорту і зв'язку, будівництво, сільське господарство,

виробництво товарів народного споживання та ін. і таким чином виступає своєрідним каталізатором соціально-економічного розвитку.

У системі управління туризмом особлива роль належить фінансово-економічним інструментам, які є важливими чинниками у формуванні умов для функціонування й розвитку туристичної діяльності на всіх рівнях управління: державному, регіональному і локальному. Здійснюючи матеріальне стимулювання колективу, а також окремих працівників індустрії туризму, економічні інструменти в практиці управління туристичною діяльністю набрали найбільшого поширення, оскільки спонукають учасників соціально-економічних відносин діяти у певному напрямку задля досягнення мети – отримання оптимальних кінцевих результатів. Саме зацікавленість учасників у кінцевих результатах служить основою можливості управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансово-економічним інструментам управління туристською діяльністю присвячені роботи М.Мальської, М.Рутинського, С.Білоуса, Ю. Варланова, Н.Мандюк, Біля М., Третяка Г., Крайника О. та інших вчених, однак у нинішніх умовах нової стратегії розвитку туризму і курортів назріла необхідність у вдосконаленні цього механізму шляхом подолання негативних тенденцій у його функціонуванні з урахуванням досвіду європейських країн.

Виклад основного матеріалу. Фінансово-економічні інструменти створюють сприятливе бізнес-середовище для суб'єктів туристичної діяльності в суміжних областях, виявляючи можливі резерви для отримання прибутків, матеріального стимулювання з урахуванням економічних інтересів усіх зацікавлених об'єктів, а саме: громаду (формалізовані структури); мешканців (членів громад); місцевий уряд; туристів; приватний туристичний бізнес; приватний бізнес інших галузей; інвесторів; центральний та регіональний уряд. (З, стор. 78).

Для чинності фінансово-економічних інструментів необхідно створення таких умов, які могли б сприяти перебудові економічного механізму в напрямі вдосконалення системи планування, економічного стимулювання, господарського розрахунку, стимулювання, ціноутворення, фінансування, кредитування та обліку.

Плануванню належить особлива роль в обґрунтованому визначенні основних напрямів і пропорцій розвитку туристичної галузі з обліком матеріальних джерел його забезпечення та попиту ринку. Планування розвитку туризму передбачає розробку загальних стратегій і концепцій розвитку туризму; регулювання просторового розміщення об'єктів туризму; планування розвитку інфраструктури. Суть планування проявляється у прагненні завчасно врахувати всі внутрішні та зовнішні чинники, які забезпечують сприятливі умови для нормального функціонування та розвитку туристичного підприємства, в конкретизації цілей розвитку галузі на всіх рівнях (від держави в цілому до підприємства і кожного його підрозділу) на певний період у визначенні господарських завдань, засобів їх досягнення, строків і послідовності реалізації, а також у виявленні матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, необхідних для вирішен-

ня поставлених завдань. Планування передбачає розробку комплексу заходів, які визначають послідовність досягнення конкретних цілей. Саме на стадії планування є можливість врахувати можливість використання всіх туристичних ресурсів на рівні туристичного підприємства, регіону чи країни в цілому; визначити основні шляхи та засоби щодо зміцнення власності, передбачити тенденції щодо економічного зростання, визначити потреби у виробничих ресурсах, окреслити шляхи їх ефективного використання.

На державному рівні у 2017 році спеціальним розпорядженням Кабінету Міністрів України була схвалена Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, в якій туризм визначається як один з основних пріоритетів держави, а впровадження економіко-правових механізмів успішного ведення туристичного бізнесу та інвестиційних механізмів розвитку туристичної інфраструктури – одними з основних завдань стратегічно орієнтованої державної політики.

Очікувані результати реалізації Стратегії показані в Таблиці 1.

Таблиця 1.

**Контрольні показники розвитку сфери туризму та курортів
в Україні за 2015-2016 роки**

Найменування показника розвитку	2015	2019	2022	2026
1. Кількість іноземних туристів, які в'їжджають до України, млн осіб	12,9	Збільшення у 1,5 рази	Збільшення у 2 рази	Збільшення у 2,5 рази
2. Кількість суб'єктів туристичної діяльності, тис. одиниць	6,8	Збільшення у 1,5 рази	Збільшення у 3 рази	Збільшення у 5 разів
3. Обсяг надходжень до місцевих бюджетів від сплати туристичного збору, млн гривень	37,1	Збільшення у 2 рази	Збільшення у 5 разів	Збільшення у 10 разів
4. Обсяг надходжень до зведеного бюджету (податки та збори) від діяльності суб'єктів туристичної діяльності, млрд гривень	1,71	Збільшення у 2 рази	Збільшення у 5 разів	Збільшення у 10 разів
5. Кількість робочих місць у сфері туризму, тис. осіб	88	Збільшення у 1,5 рази	Збільшення у 3 рази	Збільшення у 5 разів
6. Кількість внутрішніх туристів, тис. осіб	357	Збільшення у 2 рази	Збільшення у 3 рази	Збільшення у 5 разів
7. Кількість екскурсантів, тис. осіб	125,5	Збільшення у 1,5 рази	Збільшення у 2 рази	Збільшення у 2,5рази

Одним із важливих чинників функціонування та розвитку туристичних підприємств виступає госпрозрахунок, який у поєднанні із самофінансуванням забезпечує господарську самостійність підприємства. При цьому виробнича та соціальна діяльність на підприємстві, оплата праці здійснюється за рахунок зароблених коштів. Головним узагальнюючим показником успішності господарської діяльності стає прибуток, звідки здійснюються виплати за зобов'язаннями підприємства, а також витрати на розвиток виробництва, оплату праці та соціальні потреби.

Туризм в Україні – це комплекс, який розвивається, і йому притаманні постійні пошуки нових форм роботи на ринку. Серед стратегічних напрямів політики розвитку туризму в Україні спостерігається дві тенденції: 1) активізація місцевого туризму, особливо сільського «зеленого»; 2) посилення ролі держави. Державне управління у сфері туризму в Україні проходить своє становлення. Спеціально уповноважений орган управління багато разів міняв свою назву і підпорядкування. З інтервалом у декілька років відбувалася реформа центральних органів виконавчої влади у туристичній сфері. Зауважимо, що всі ці процеси відбуваються в умовах кризових явищ в економіці України. Все це позначилося на фінансовій підтримці туризму з боку держави, яка протягом останніх років була зведена до мінімуму. Навіть видатки на маркетинг та просування туристичного бренду під назвою «Україна» сьогодні становлять 30 млн грн, тоді як у світовій практиці витрати на туристичний маркетинг виділяють із розрахунку 4-6 доларів на кожного прибулого іноземця. Однак, інвестиції в туристичну індустрію можуть позитивно впливати на розвиток економіки країни та її регіонів, оскільки послідовно торкаються багатьох галузей господарства в цілому. В країнах ЄС держава активно бере участь в інвестиційних процесах, спрямованих на розвиток туристичної сфери за напрямками: а) зниження ціни інвестицій у туристичні проекти, б) прямі субсидії та надання пільгових кредитів; в) продаж чи оренда землі або елементів інфраструктури за ціною, нижчою від ринкової; г) пільгове оподаткування, д) зниження мита.

Туризм сприяє збільшенню фінансових потоків у регіон, в тому числі іноземної валюти, зростанню валового національного продукту, створенню нових робочих місць, залученням капіталу, в тому числі іноземного та ін. Специфіка туристичної індустрії полягає ще і в тому, що інвестиції в інфраструктуру і матеріально-технічну базу туризму стимулюють інвестування підприємств малого бізнесу.

За підрахунками експертів, для того, щоб 300-тисячне місто, яке розпочинає туристичний шлях, почало приймати хоча би 100 тисяч туристів на рік, треба інвестувати в промоцію та програми просування туристичного бреду не менше 1 мільйона гривень. Слід відзначити, інвестиції в туристичну індустрію досить швидко починають приносити прибутки. Наприклад, Мазурчак О.В., колишній міський голова Кам'янець-Подільського, на парламентських слуханнях у квітні 2016 року відзначив, що 36 тис. гривень, витрачених на створення археологічного відділу у музеї, обернулись прибутками в понад 1 млн. Відомо, що в країнах Європейського Союзу кожний 1 євро,

вкладений у мережу природоохоронних територій Natura 2000, приносить 20 євро прибутків.

До системи економічних інструментів управління туристичною діяльністю, які ефективно використовуються на державному та регіональному рівнях, належать: інвестиції, система оподаткування, система пільг та кредитів, цінове регулювання та економічні санкції. Ю.Варланов відзначає, що діапазон фінансових інструментів може включати: субвенції, концесії (поступки), податкові пільги як звільнення від частини податків, зменшення оподаткування на початкових стадіях бізнес-процесу, надання податкових канікул, податковий кредит по іноземних позиках, звільнення від податків сум реінвестованого прибутку та прибутку, спрямованого на підготовку персоналу тощо. (3, стор.78).

Важливу роль в інтенсивному розвитку туризму відіграє підприємство, представлене в туризмі у вигляді малого бізнесу. Малий бізнес на внутрішньому ринку туристичних послуг має здатність здійснювати інноваційну діяльність, в основі якої лежить пошук нових можливостей, вміння залучати та використовувати рекреаційно-туристичний потенціал. До економічних методів, що використовуються на локальному рівні – підприємством, належать: система економічного стимулювання, методи госпрозрахунку та матеріальні санкції. Основними джерелами для економічного стимулювання є: а) фонд соціального розвитку, який підприємство використовує для зміцнення матеріально-технічної бази та соціально-культурної сфери, проведення оздоровчих, культурно-масових заходів; б) фонд оплати праці та матеріального заохочення, який використовується на заробітну плату, матеріальну допомогу тощо.

Для ефективної господарської діяльності туристичних фірм необхідним є фінансове забезпечення, тобто наявність первинного капіталу, який формується з внесків засновників туристичного підприємства і набуває форми статутного капіталу. В процесі діяльності надходження фінансів до підприємства стає можливим внаслідок реалізації туристичних послуг. Після відшкодування видатків на підприємстві з'являється прибуток. Саме з прибутку йдуть витрати на податки, оплату праці та соціальні потреби, рекламу, а також на розширення діяльності туристичного підприємства. У туристичній сфері організація фінансів має певні особливості, зумовлені тим, що об'єктом діяльності є турист, котрий платить за туристичні враження, орієнтуючись на власний інтерес. Специфікою туризму як галузі сфери послуг є те, що процеси виробництва, реалізації і споживання туристичного продукту – це єдиний процес, а кругообіг оборотних засобів у туризмі охоплює: а) фінанси на організацію туру; б) матеріальні та нематеріальні послуги туризму; в) туристичні враження; г) фінанси, отримані від реалізації послуг, товарів, туристичних вражень.

Існує специфіка формування фінансово-економічного механізму у розвитку сільського туризму. На сьогодні організація відпочинку туризму на селі відбувається при мінімальному стартовому капіталі і навіть при повній його відсутності – на базі тих умов, якими вже володіють селяни. Сім'я фермерів може отримувати постійні 20-30 %

доходу від сільського туризму до основної діяльності. В багатьох європейських країнах у післявоєнний період піднімали економіку села за допомогою розвитку сільського зеленого туризму. Після підписання Україною угоди з ЄС сільський туризм стає важливим чинником розвитку сільських територій, забезпечуючи дохід та зайнятість місцевого населення. У багатьох країнах підтримка малого туристичного бізнесу, особливо сільського, відбувається через державні грантові програми, в Україні вони не практикуються.

Девальвація національної валюти перетворила Україну на економічно привабливе місце для іноземних туристів, оскільки підвищення цін на туристичні послуги відбулося незначне. Київ – став найдоступнішою столицею Європи, і випереджає такі традиційні дешеві міста-конкуренти, як Бухарест, Будапешт та Софія.

Система оподаткування відіграє важливу роль в управлінні туристичною діяльністю. З одного боку, за рахунок податків поповнюється бюджет держави, з другого боку, серед економічних методів вона виділяється певною гнучкістю і залишає для підприємства чи регіону достатньо можливостей для маневрування. Очевидно, що створення вільних рекреаційних зон при використанні системи пільгового оподаткування може залучити вітчизняних та іноземних інвесторів і послужити стимулятором у розвитку окремих видів туризму. Це особливо актуально для малого туристичного бізнесу, зокрема – сільського.

Податок на додану вартість у багатьох країнах служить важливим інструментом управління туристичною діяльністю (в Україні він становить 20 %). Ставка ПДВ дуже важлива для розвитку всіх ланок організації туризму. У Європі 25 країн із 28 мають знижену ставку ПДВ для туристичної індустрії. Для таких країн, як Іспанія, Італія та Ірландія зниження ставки ПДВ стало важливим початком виходу із кризи. У Франції, Італії та Іспанії діє знижена ставка ПДВ до 10 %, тоді як нормована ставка ПДВ сягає 20 % і вище; а в Люксембурзі ставка ПДВ – тільки 3 %, в Нідерландах – 6 %. Зниження ставки ПДВ для туристичної індустрії може обумовити інвестиційну привабливість і в кінцевому рахунку – збільшити доходи державного бюджету.

Центральне місце серед різноманітних важелів у системі економічних методів займає ціна та процес її утворення, оскільки саме ціна виконує три важливі функції в туризмі:

а) розподільчу – за допомогою ціни створений валовий внутрішній продукт та прибуток підприємств-господарників перерозподіляються між підприємствами та галузями народногосподарського комплексу;

б) стимулюючу функцію: ціна економічно впливає на розвиток виробництва та споживання товарів та послуг, стимулює підвищення їх якості;

в) функцію орієнтації – ціна несе необхідну інформацію про якість товарів та послуг.

Рівень ціни визначає розмір продукту, конкурентоспроможність і фінансову стійкість туристичної організації. У ціні знаходять своє відображення: собівартість туристичного продукту або послуги; при-

буток туристичної організації – саме від нього залежить можливість розвивати туристичний бізнес; комісія посередницьких організацій, які беруть участь у просуванні туристичного продукту.

Ціна неодмінно має дві межі: нижню, якою є собівартість продукції, і верхню, яка визначається попитом на турпродукт. У будь-якому випадку ціна повинна не тільки відповідати попиту на дані послуги, але й відшкодувати витрати на виробництво, реалізацію, організацію споживання послуг туризму та забезпечити певний обсяг прибутку. В умовах сучасного рівня розвитку сільського туризму в Україні спостерігаються низькі ціни на послуги в сільській садибі, хоча, безперечно, якість послуг та розташування садиби впливає на ціну (таблиця 2).

Таблиця 2

Ціни на послуги в деяких сільських садибах України

Екологічна садиба	Послуги	Ціна за добу без харчування (грн)
Мезон-Бланш, с. Березівка Київська обл.	Бутик-готель на 12 номерів, органічне кафе, соляна кімната, сауна, масаж і магазин	1060
с. Верхній Ясенів, Івано-Франківська обл.	Гостинний двір «Горицвіт». Дерев'яні котеджі із комфортабельними номерами. Кінні прогулянки, піші походи в гори, рафтинг по р. Черемош	300-600
с. Буша Вінницька обл.	Еко-комплекс «Стоун-парк». Сон «на вуликах», рибна ловля на р. Мерєфі, дендропарк «Гайдамацький яр»	320-540
с. Білоберізка	Приватна садиба «Хата Різьбяра». Кінні прогулянки, походи в гори, взимку – лижі та санки. «Еко-люкс», «ЕКО-2» з терасами на 4-7 осіб	850-1300
с. Водяники Черкаської обл.	«Ферма для друзів». Свіжі овочі, м'ясо птиці та кролика, вирощених на фермі. Поблизу – Буцький каньйон, с. Моринці, озера	700-1800

Важливими економічними методами управління туристичної діяльності є кредити – надання грошей на умовах повернення зі сплатою внесків у визначений строк, а також податки і штрафи, інвестиції, митні збори і мита, страхування та ін. Напрями інвестування грошових коштів бувають пов'язані з основними видами діяльності

підприємства, а також із фінансовими вкладеннями, наприклад, у цінні папери інших підприємств і держави (акції, облігації, векселі, кредитні карти, дивіденди), в статутний капітал інших підприємств, у банк на депозитні рахунки.

Висновки. Фінансово-економічні інструменти відіграють важливу роль у формуванні сприятливих умов для реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів в Україні. Авторам вважається доцільним створення вільних рекреаційно-туристичних зон, де можна було б використовувати гнучке оподаткування, особливо для розвитку малого туристичного бізнесу, сільського туризму. Очевидні переваги мають грантові програми з розвитку туризму, які можна розігрувати на конкурсній основі.

Список використаних джерел.

1. Біль М., Третяк Г., Крайник О. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект): наук.розробка. К.: НАДУ, 2009. – 40 с.
2. О.Г. Давидова. Моделі державного регулювання розвитку туристичної діяльності: світовий досвід. //Ефективна економіка, 2012. № 10.
3. Варланов Ю.Ю. Фінансово-економічний механізм та інструменти політики розвитку туризму в Україні. Наукові праці ЧДУ ім. Петра Могили. – 2005. – Том 38.- випуск 25. – с. 76-85.
3. Коценко К.Ф. Особливості механізму управління туристською діяльністю в Україні./ Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2018.№14., стор.117-125.
- 4 Коценко К.Ф. Громоздова Л.В. Сільський та екологічний туризм: сучасні тенденції та роль у підвищенні рівня соціально-економічного розвитку сільського населення України./ Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2019.№18., стор.16-26.
5. Мальська М.П. Економіка туризму: Теорія і практика:підручник. / Мальська М.П., Рутинський М.Й., Білоус С.В., Мандюк Н.Л. – Київ:Центр учбової літератури», 2014. – 544 с.
6. Розетова О.Г. Державне регулювання оподаткування суб'єктів туристичної діяльності. / Інноваційна економіка, 2012, № 9, – стор. 235-239.
7. Парламентські слухання на тему: «Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку та інвестиційної привабливості України», 6 квітня 2016 р. <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=247600952>
8. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 року. № 168 р.

References

1. Bill M, TretyakG, Kraynik O Mechanism of state administration tourist industry (regional aspect): K. National Academy of state administration, 2009. 40 p.s..
2. Davydova O. Models of government control of development of tourist activity: world experience. //Effective economy, 2012. № 10.

3. **Varlanjv U.U.** financial – economics mechanism and instruments of politics of development of tourism in Ukraine. Scientific works of Unsversity are the name of Petro Mohyla. - 2005. it is Tom a 38.- producing 25. it is a p. 76-85.

3. **Kotsenko K. Gromozdova L.** Rural and ecological tourism: modern tendencies and role in the increase of level of socio-economic development of rural population of Ukraine/ Problems of innovative development. 2018.#14, p.117-125

4. **Kotsenko K.** Peculiarities of the mechanism of tourism activity management in Ukraine/ Problems of innovative development. 2019. #19. P. 16-26.

5. **Malska M.** Economy of tourism : Theory and practice. textbook:. / Malska M.,Rutynsrkiy M, Bilous S, Mandjuk N. Kiev: Center of educational literature, 2014. 544 p

6. **Rozetova O.** Goverment control of taxation of subjects of tourist activity./ Innovative economy, 2012, № 9, p. 235-239.

7. **Parliamentary** listening on a theme : “Development of tourist industry as instrument of economic development and investment attractiveness of Ukraine” on April, 6 in 2016 .

<http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=247600952>

8. **Strategy** of development of tourism and resorts on a period 2026 to. It is approved by the order Cabinet of Ministers of Ukraine from March, 16, 2017. № in 168